

Una reunió del Consell General de Ribes l'any 1286

El primer esment del Consell General o Universitat dels hòmens de Ribes —assemblea deliberativa de veïns— fins avui conegut ens apareix en un diploma estès el 13 desembre 1269 (1), en ocasió del plet relatiu al delme de les olives que enfrontava els habitants de Ribes i el Bisbe de Barcelona, llur senyor alodial (2). Transcorreguts quasi disset anys, el 21 abril 1286, trobem documentada una nova reunió de l'assemblea popular ribetana, i d'aquesta reunió conservem no tant sols la simple referència, sinó la mateixa acta commemorativa del Consell (3). Mercès a les dades proporcionades pel diploma sabem que a la data amunt esmentada s'ajuntaren 55 caps de casa de tot el terme, els quals, en nom propi i de tots els veïns ausents, nomenaren quatre procuradors o síndics: Ferrer Muller, Pere dels Casals, Guillem Parellades i Bernat dels Solers, qui deuen adreçar-se —salvat sempre el dret de Ramon de Ribes i dels altres senyors del castell i terme— al venerable Hug de Cardona, ardiaca i vice-gerent de Ribes (4), i a l'honorable Capítol de Barcelona per a fermar dret (5) davant d'ells, com a senyors principals, i dels jutges per aquests designats. Feta la ferma i en espera del plet, els procuradors han de demanar dels ja anomenats vice-gerent i Capítol protecció per a la població i els seus béns, ja que, segons tenen entès, Giralt de Cervelló i els seus —objecte de la denúncia— es preparen per a destruir el castell de Ribes. Els veïns aplegats en assemblea, finalment, es comprometen sota obligació dels seus béns satisfer totes les despeses i tenir per bona tota acció que en llur nom els procuradors compleixin.

No sabem res sobre els resultats de la legació, però coneixent el caràcter de l'enèrgic ardiaca Hug de Cardona hom pot sospitar que aconseguís deturar les bel·licoses intencions del Cervelló i els seus; cal recordar que anys després i en una situació semblant Hug de Cardona defensaria amb bon èxit els sitgetans contra Bernat de Centelles i Follar (6). Cap de les notícies relatives a Ribes de finals del tretze arribades a nosaltres no ens parlen de guerra o saqueig, fet que confirma les nostres conjetures sobre aquest afer.

Com a autors de l'acció jurídica que el diploma de 21 abril 1286 (7) reflexa, els assistens al Consell General són un per un enumerats a la «dispositio» (8), i de bell nou llur nòmina es repeteix sota el mateix

ordre a la «subscriptio» (9) o signatura colectiva del document, per tal de contribuir a conferir-li «publica fides». Heus aquí la relació dels concurrents per ordre alfabètic:

1) Bernat Aranyó	29) Pere Arnau de Palau
2) Bernat d'Arluví	30) Bord de Palou
3) Bernat Ballester	31) Guillem Parellades
4) Pere Burrull	32) Arnau Paulega
5) Ramon Burrull	33) Pere Paulega
6) Ferrer de Cabreta	34) Pere Pedrosell
7) Ramon Calvó	35) Pere de Puigmoltó
8) Guillem dels Carç	36) Berenguer Roig
9) Muntaner dels Carç	37) Guillem Roig
10) Ramon Cartró	38) Guillem Roig (altre)
11) Berenguer dels Casals	39) Rubió
12) Pere dels Casals	40) Bernat Samar
13) Ferrer Girbau	41) Giralt Samar
14) Arnau Granada	42) Guillem Samar
15) Ferrer Guitart	43) Ramon Sanovella
16) Ramon Jovany	44) Guillem Saplana
17) Bernat Madoll	45) Arnau Sarriba
18) Berenguer Martí	46) Arnau Sarriba (altre)
19) Pere Martorell	47) Guillem Sarrover
20) Guillem Mulet	48) Bernat Saserra
21) Pere Mulet	49) Bernat Saserra (altre)
22) Bernat Muller	50) Giralt Saserra
23) Ferrer Muller	51) Serrallonga
24) Ramon Muller	52) Arnau dels Solers
25) Romeu Muntaner	53) Bernat dels Solers
26) Guillem Ner	54) Arnau de Surriguera
27) Ferrer Olbert	55) Ferrer Teixidor
28) Pere Oller	

Els 55 anomenats, a qui podríem associar el ribetà Bernat de Palau, prevere de Sant Pere, redactor del document en nom del rector Guillem de Mont-ral, no representen la totalitat del veïnatge de Ribes; el text és prou explícit en afirmar: «volentibus... omnibus aliis habitatoribus castri de Rippis ad hoc specialiter requisitis». Quin percentatge representen els congregats sobre el total de la població? Les recerques que hem realitzat per a Sitges ens demostren que a finals del tretze i principis del catorze la concurrència a les assemblees públiques ve a ser apro-

